DAUGAVPILS ARHITEKTŪRA

Sarkanā ķieģeļa mantojums

Unikāls Latgales arhitektūras fenomens
Īpašs eklektikas virziens, kas attīstījās pateicoties vērienīgajai cietokšņa celtniecībai un augstvērtīgajam Kalkūnes mālam. Mūsdienās tas kalpo kā atpazīstama pilsētas vizītkarte, kur katrā ķieģelī slēpjas 19. un 20. gadsimta meistaru gars.

100+
ĒKAS PILSĒTVIDĒ

24
ROKU DARBA FORMAS

1868.
RŪPNĪCAS DIBINĀŠANA

>50%
VĒSTURISKĀS APBŪVES

No cietokšņa idejas līdz Kalkūnes mālam

Kā sākās sarkanā ķieģeļa arhitektūras ēra? 19. gadsimta sākumā Krievijas impērijas valdība uzsāka grandioza cietokšņa celtniecību Dinaburgā. Lai nodrošinātu šo būvniecību, sākotnēji Naujenes pagastā, bet vēlāk Kalkūnes priekšpilsētā tika atvērtas jaudīgas ķieģeļu rūpnīcas, izmantojot bagātīgās vietējā māla atradnes.

1868. gadā Kalkūnes muižas īpašnieks grāfs Augusts fon Etingens izveidoja modernu ražotni. Strādnieki ar rokām izgatavoja desmitiem dažādu profila ķieģeļu. Tas sniedza vietējiem mūrniekiem unikālu iespēju veidot augstvērtīgu fasāžu plastiku bez apmetuma — sarežģītas dzegas, konsoles un arkas.

Sarkanā ķieģeļa praktiskums un estētika pilsētas industriālajā un sabiedriskajā apbūvē.

Detaļu maģija

24 profila formas

Roku darbs ļāva radīt noapaļotus, leņķiskus un figurālus ķieģeļus tiešai fasāžu dekorēšanai.

Stilu sintēze

Eklektika un Nariškina baroks

Klasiskās Krievijas skolas ietekme saplūda ar "ķieģeļu gotikas" romantisko skarbumu.

Izcilie prāti aiz ķieģeļu sienām

Mūsdienu Daugavpils pilsētvide nebūtu iedomājama bez šiem talantīgajiem arhitektiem un vārdā nenosauktajiem vietējiem meistariem, kuru redzējums pārvērta vienkāršu mālu mākslā.

VN

Vilhelms Neimanis

Pilsētas galvenais arhitekts (1878–1895)

Vācu arhitekts un mākslas vēsturnieks, kurš visspilgtāk definēja sarkanā ķieģeļa stilu. Viņa zināmākais darbs ir Mārtiņa Lutera katedrāle.

MB

Makss Pauls Berči

Eklektikas meistars

Attīstīja industriālo ēku kā pilnvērtīgu mākslas darbu koncepciju, liekot uzsvaru uz sarkanā ķieģeļa vizuālo pievilcību un izturību.

VB

Vilhelms Bokslafs

Gotikas un jūgendstila apvienotājs

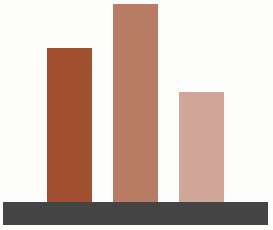
Eleganti apvienoja stingras ķieģeļu formas ar neogotikas elementiem, piešķirot sabiedriskajām ēkām un dievnamiem svinīgu varenību.

DM

Daugavpils mūrnieki

Māksla katrā ķieģelī

Vietējie meistari, kas ar juveliera precizitāti izlika fasāžu reljefos apļus, izliektas dzegas un sarežģītus frontonus tikai no ķieģeļiem.

Ticības un kultūras torņi

Mārtiņa Lutera katedrāle

V. Neimaņa projektētais meistardarbs ar izteiksmīgu asimetrisku torni. Tas ir viens no spilgtākajiem neogotikas un sarkanā ķieģeļa arhitektūras paraugiem Latvijā, kas stalti dominē pilsētas siluetā un kalpo kā garīgais orientieris.

📍 *18. novembra iela 66, Daugavpils*

Grīvas katoļu baznīca

Majestātisks dievnams Daugavas kreisajā krastā. Tās tapšanā izmantoti bagātīgi plastiskie ķieģeļu dekori, lieliski demonstrējot meistaru prasmi apvienot romāņu un gotikas arhitektūras elementus izsmalcinātā fasādes ritmā.

📍 *Baznīcas iela 28, Daugavpils*

Daugavpils muzeja piebūve

Šī ēkas daļa ir izcils piemērs tam, kā vēsturiskā sarkanā ķieģeļa estētika harmoniski spēj papildināt esošo apbūvi. Ķieģelis šeit kalpo kā laikus savienojošs elements, radot vienotu, pievilcīgu un cieņpilnu pilsētvides ansambli.

📍 *Rīgas iela 8, Daugavpils*

Pārvaldes un zināšanu centri

Daugavpils Domes ēka

Pilsētas vēsturiskā un joprojām arī mūsdienu pārvaldes sirds. Tās klasiski ieturētā, bet arhitektoniskām detaļām bagātā sarkanā ķieģeļa fasāde simbolizē stabilitāti un laika pārbaudi izturējušu monumentālu varas klātbūtni.

📍 *Krišjāņa Valdemāra iela 1, Daugavpils*

Valsts bankas ēka

Impozanta, grezna un vizuāli smagnēja celtne, kas īpaši projektēta, lai atspoguļotu finanšu iestādes soliditāti un uzticamību. Masīvie ķieģeļu sienu apjomi šeit smalki mijas ar izsmalcinātiem eklektikas arhitektūras akcentiem.

📍 *Ģimnāzijas iela 12, Daugavpils*

Poļu valsts ģimnāzija

Ievērojama izglītības iestādes ēka, kuras arhitektūra nepārprotami liecina par 19. un 20. gadsimta mijas būvniecības augsto kvalitāti. Praktiskā izglītības funkcionalitāte šeit lieliski un gaumīgi sadzīvo ar dekoratīvo mūrējumu.

📍 *Varšavas iela 2, Daugavpils*

Industrijas spēks un pilsētas dzīve

Daugavpils skrošu fabrika

Unikāls industriālā mantojuma un tūrisma objekts, kas turpina darboties. Skrošu liešanas tornis un ražošanas korpusi uzskatāmi un pārliecinoši demonstrē sarkanā ķieģeļa ārkārtīgi praktisko, ugunsdrošo un izturīgo dabu.

📍 *Varšavas iela 28, Daugavpils*

Ugunsdzēsēju depo

Tas nebija tikai funkcionāla glābšanas dienesta bāze, bet arī nozīmīgs pilsētbūvniecības un arhitektūras akcents. Depo ķieģeļu vērošanas tornis savulaik palīdzēja uzraudzīt pilsētas drošību, paceļoties virs pārējās apbūves.

📍 *Rīgas iela 1/3, Daugavpils*

Ēka Saules ielā 1/3

Skaists dzīvojamās un komerciālās apbūves paraugs pašā vēsturiskajā centrā. Šī ēka izcili parāda, kā bagātīgā un krāšņā sarkanā ķieģeļu estētika dabiski kļuva par Daugavpils ikdienas dzīves telpas neatņemamu sastāvdaļu.

📍 *Saules iela 1/3, Daugavpils*

Mantojuma saglabāšana

Šodien Daugavpils pilsēta aktīvi strādā pie sarkanā ķieģeļa mantojuma popularizēšanas. Tiek veidoti jauni tūrisma maršruti un atjaunotas vēsturiskās fasādes, ļaujot nākamajām paaudzēm novērtēt unikālo amatnieku meistarību. Šī bukleta materiāli ir apkopoti, pamatojoties uz uzticamiem avotiem un arhitektūras pētījumiem.

- **VisitDaugavpils** – "Sarkano ķieģeļu arhitektūra Daugavpilī" (Tūrisma ceļvedis)
- **LV Portāls** – Pētījums: "Daugavpilī unikāla sarkano ķieģeļu arhitektūra"
- **LSM.lv** – Ziņu arhīvs par Daugavpils arhitektūras zīmēm un atjaunošanu
- **Diena.lv** – "Atklāj izstādi par Daugavpils sarkano ķieģeļu arhitektūru"
- **Latgales dati** – Vēsturiskie materiāli par Kalkūnes muižas rūpnīcu

Katra sarkanā ķieģeļa ēka nav tikai būve — tā ir dzīva pilsētas vēstures lappuse, kas iemūžināta mālā. Aicinām jūs pastaigāties pa Daugavpils ielām un klātienē pieskarties šim unikālajam mantojumam!

© 2026 Daugavpils kultūras mantojums